

Česká republika
USNESENÍ
Ústavního soudu

Ústavní soud rozhodl v plénu složeném z předsedy Pavla Rychetského a soudců Jaroslava Fenyka, Josefa Fialy, Jana Filipa, Jaromíra Jirsy, Tomáše Lichovníka, Vladimíra Sládečka, Radovana Suchánka, Pavla Šámala, Kateřiny Šimáčkové, Vojtěcha Šimíčka, Milady Tomkové, Davida Uhlíře a Jiřího Zemánka (soudce zpravodaje) o ústavní stížnosti navrhovatelky **Městské části Praha 7**, sídlem U Průhonu 1338/38, Praha 7 – Holešovice, zastoupené Mgr. Ludvíkem Novotným, advokátem, sídlem Václavské nám. 76, Letohrad, proti usnesení vlády ze dne 23. března 2020 č. 274, o přijetí krizového opatření, zveřejněnému pod č. 122/2020 Sb., za účasti **vlády** jako účastnice řízení, takto:

Ústavní stížnost se odmítá.

Odůvodnění:

I.

Skutkové okolnosti případu a obsah napadeného aktu

1. Návrhem označeným jako ústavní stížnost se navrhovatelka domáhá zrušení v záhlaví uvedeného usnesení (dále jen „napadené usnesení“) a vyslovení, že jím došlo k porušení práva územních samosprávných celků na samosprávu podle čl. 8, čl. 100 odst. 1 a čl. 101 odst. 1 a 4 Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“) a k porušení § 5 a § 6 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „krizový zákon“), § 92 odst. 1 a § 93 odst. 2 a 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, § 40 odst. 1 a § 42 odst. 1 a 2 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů a § 60 odst. 1, 3 a 4 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

2. Dne 12. 3. 2020 vyhlásila účastnice řízení (dále jen „vláda“) na základě ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění ústavního zákona č. 300/2000 Sb., nouzový stav z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru (označovaný jako SARS CoV-2) na území celé České republiky, a to na dobu 30 dnů od jeho vyhlášení. Následně vláda vydala podle § 5 písm. a) a až e) a § 6 krizového zákona pro řešení vzniklé krizové situace několik krizových opatření.

3. Dne 23. 3. 2020 vláda vydala podle § 5 písm. c) a § 6 odst. 1 písm. b) krizového zákona vláda napadené usnesení, kterým s účinností ode dne 24. 3. 2020 od 00:00 hod. po dobu trvání nouzového stavu.

I. ukládá územním samosprávným celkům z důvodu omezení svobody pohybu na území České republiky konat zasedání zastupitelstev, pouze pokud je to nezbytné k přijetí

opatření souvisejících s řešením nouzového stavu nebo ke schválení právních jednání nezbytných k dodržení termínů nebo zabránění bezprostředně hrozícím škodám (např. nezbytná rozpočtová opatření, změny pravidel rozpočtového provizoria, zajištění pomoci obyvatelstvu, nezbytná volba orgánů územních samosprávných celků), a to prostředky komunikace na dálku umožňujícími účast členů zastupitelstva na zasedání zastupitelstva v reálném čase bez jejich osobní přítomnosti; účast veřejnosti spočívající v její osobní přítomnosti je tímto vyloučena;

II. doporučuje územním samosprávným celkům, aby průběh zasedání zastupitelstev konaných podle bodu I. tohoto usnesení nejvyšší možnou měrou zpřístupnily veřejnosti pomocí prostředků komunikace na dálku.

4. Dne 6. 4. 2020 vláda vydala usnesení č. 388 o přijetí krizového opatření, zveřejněné ve Sbírce zákonů pod č. 151/2020 Sb., jímž s účinností ode dne 7. 4. 2020 od 00:00 hod. po dobu trvání nouzového stavu

I. ukládá členům zastupitelstev územních samosprávných celků a ostatním osobám včetně veřejnosti z důvodu omezení svobody pohybu na území České republiky, aby při osobní účasti na jednání zastupitelstev územních samosprávných celků dodržovali mezi sebou odstup nejméně 2 metry a použili ochranné prostředky dýchacích cest (nos, ústa) jako je respirátor, rouška, ústenka, šátek, šál nebo jiné prostředky, které brání šíření kapének;

II. ukládá územním samosprávným celkům, aby

- 1. vhodným způsobem zabezpečily dodržení povinnosti podle bodu I, spočívající v dodržování odstupů účastníků jednání zastupitelstev územních samosprávných celků nejméně 2 metr.*
- 2. vhodným způsobem zabezpečily, aby byla zachována možnost veřejnosti uplatňovat zákonná práva spojená s účastí na jednání zastupitelstva;*

III. doporučuje územním samosprávným celkům, aby zajistily, pokud je to možné

- 1. účast členů zastupitelstev územních samosprávných celků a ostatních osob včetně veřejnosti na jednání zastupitelstva územního samosprávného celku prostředky komunikace na dálku umožňujícími účast v reálném čase bez jejich osobní přítomnosti, např. formou videokonference nebo telekonference, pokud umožňují uplatňovat zákonná práva spojená s účastí na jednání zastupitelstva,*
- 2. v případě osobní účasti členů zastupitelstev územních samosprávných celků a ostatních osob včetně veřejnosti na jednání zastupitelstva územního samosprávného celku oddělení členů zastupitelstev územních samosprávných celků od veřejnosti vhodnými prostředky, např. jejich účastí v oddělené místnosti nebo konání zasedání ve veřejném prostoru*

IV. doporučuje územním samosprávným celkům, aby opatření podle bodů II a III přiměřeně aplikovaly i při jednáních svých ostatních kolektivních orgánů

V. zrušuje usnesení vlády ze dne 23. 3. 2020 č. 274, vyhlášené pod č. 122/2020 Sb.

II. Argumentace navrhovatelky

5. Navrhovatelka je přesvědčena, že důvodem zrušení napadeného usnesení a jeho nahrazení aktem jiným, který duplicitně ukládá členům zastupitelstev i veřejnosti to, co pro ně již vyplývá z jiných krizových opatření či ze zákona, je skutečnost, že na nezákonnosti a protiústavnosti napadeného usnesení se shodlo značné množství ústavních právníků, a ve sdělovacích prostředcích se objevila informace, že navrhovatelka hodlá proti tomuto usnesení podat ústavní stížnost. Vláda si patrně byla vědoma neudržitelnosti tohoto nezákonného stavu, proto ve snaze vyhnout se zrušení napadeného usnesení soudem ho raději sama zrušila.

6. Za této situace považuje navrhovatelka za nutné, aby Ústavní soud vyslovil nezákonnost a protiústavnost napadeného usnesení. Vyloučení přezkoumání merita ústavní stížnosti by bylo podle navrhovatelky dalším krokem posouvajícím hranice dovoleného blíže k totalitnímu způsobu vládnutí, když napadené usnesení by mohlo být kdykoli v budoucnu zneužito jako argument pro přípustnost dalšího obdobného protiústavního kroku. Bude-li však, kromě jeho prohlášení za nezákonné a protiústavní, zrušeno napadené usnesení Ústavním soudem *ex tunc*, takové zneužití již bude značně limitováno a demokratický právní řád bude mnohem lépe chráněn před dalšími útoky moci výkonné na právo na samosprávu.

7. Zásah do svého práva na samosprávu spatřuje navrhovatelka v tom, že zasedání zastupitelstva konané dne 6. 4. 2020 od 17:00, tedy ještě před nabytím účinnosti usnesení vlády č. 388, mělo nuceně omezený program, navrhovatelka nemohla projednávat např. body týkající se nakládání s majetkem nebo významnější investice.

III. Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

8. Návrh byl posouzen plénem Ústavního soudu na základě jeho Rozhodnutí o atrahování působnosti ze dne 25. 3. 2014, podle kterého si plénum vyhrazuje rozhodování v případech, kdy je účastníkem řízení nebo vedlejším účastníkem řízení vláda.

9. Ústavní soud nejprve zkoumal, zda byly naplněny předpoklady pro řízení před Ústavním soudem. Návrh byl podán osobou zastoupenou advokátem podle § 30 odst. 1 zákona o Ústavním soudu a je z něj patrné, čeho se navrhovatelka domáhá. Dále Ústavní soud posuzoval, zda je příslušný k projednání návrhu, zda je navrhovatelka osobou oprávněnou k podání návrhu a zda je návrh přípustný.

10. Navrhovatelka uvádí, že její oprávnění k podání ústavní stížnosti vyplývá z § 72 odst. 1 písm. b) zákona o Ústavním soudu, lhůtu k podání ústavní stížnosti odvozuje od data vydání napadeného usnesení. Navrhovatelka se domnívá, že její návrh splňuje podmínky § 75 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu, neboť ústavní stížnost svým významem podstatně převyšuje její vlastní zájmy. Napadené usnesení se dle navrhovatelky týká všech územních samosprávných celků v České republice a ve svém důsledku i všech

obyvatel České republiky, a ohrožuje principy demokracie a právního státu, neboť fungující místní samospráva je důležitým pilířem demokracie.

11. Napadené usnesení – o přijetí krizového opatření omezujícího konání zastupitelstev územních samosprávných celků (konání výhradně na dálku, v omezeném rozsahu projednávaných otázek a při vyloučení veřejnosti) – bylo vládou přijato podle § 5 písm. c) a § 6 odst. 1 písm. b) krizového zákona. K posouzení procesních předpokladů pro projednání předmětného návrhu je nutné se nejprve zabývat právní povahou napadeného usnesení.

12. V usnesení ze dne 21. 4. 2020 Pl. ÚS 7/20 Ústavní soud dospěl k závěru, že napadené usnesení vlády není opatřením obecné povahy, nýbrž má právně normativní obsah, který je vymezen obecným předmětem i třídou subjektů. To znamená, že byt' není nařízením podle čl. 78 Ústavy, má materiálně povahu obecného normativního právního aktu – jiného právního předpisu ve smyslu čl. 87 odst. 1 písm. b) Ústavy nebo ustanovení § 64 odst. 2 zákona o Ústavním soudu.

13. Ústavní soud předesílá, že napadené usnesení nelze posoudit jako nezákonný zásah státu podle § 72 odst. 1 písm. b) zákona o Ústavním soudu, a nyní posuzovaný návrh nelze hodnotit tedy jako tzv. „komunální“ ústavní stížnost podle téhož ustanovení, která slouží k ochraně práva na samosprávu územních samosprávných celků, spojenou s návrhem na zrušení jiného právního předpisu [§ 64 odst. 2 písm. d) zákona o Ústavním soudu]. Je totiž vyloučeno, aby územní samosprávný celek napadl přímo toliko právní předpis (normativní právní akt). Zásahem způsobilým porušit právo na samosprávu nemůže být samo vydání právního předpisu – zákona (viz usnesení ze dne 4. 5. 2005 sp. zn. Pl. ÚS 22/05, dostupné stejně jako ostatní citovaná rozhodnutí Ústavního soudu na <http://nalus.usoud.cz>), ani podzákonného právního předpisu. Komunální stížností lze brojit pouze proti konkrétnímu aktu aplikace práva nebo jinému individualizovanému zásahu. Teprve s komunální stížností proti takovému konkrétnímu zásahu lze spojit i akcesorický návrh na zrušení právního předpisu podle § 74 téhož zákona, pokud jeho uplatněním nastala skutečnost, která je předmětem komunální stížnosti (tj. onen konkrétní zásah), je-li tento právní předpis v rozporu s ústavním zákonem, jde-li o zákon, nebo se zákonem, jde-li o podzákonný právní předpis.

14. Obsahem návrhu i jeho petitu je přitom argumentace vedená proti napadenému usnesení vlády, nikoli proti individualizovanému zásahu do práv navrhovatelky. Jak bylo výše uvedeno, podle ustálené judikatury Ústavního soudu může představovat neústavní zásah do základních práv a svobod zastupitelstva obce nebo vyššího územního samosprávného celku ve smyslu § 72 odst. 1 písm. b) zákona o Ústavním soudu toliko individuální právní akt a nikoli sám o sobě právní akt normativní [usnesení ze dne 3. 10. 1996 sp. zn. III. ÚS 246/96 (U 25/6 SbNU 583) či usnesení ze dne 15. 11. 2012 sp. zn. II. ÚS 4038/12]. To je s ohledem na normativní povahu napadeného usnesení v nyní posuzovaném případě vyloučeno, proti jinému aktu navrhovatelka nebrojí. Samotné tvrzení individuálního zásahu do práv navrhovatelky obsažené v návrhu (omezený program zastupitelstva) na uvedeném závěru nemůže nic změnit. Takové řešení by popřelo smysl abstraktní kontroly ústavnosti norem, jež mohou iniciovat jen k tomu oprávněně subjekty [§ 64 odst. 2 zákona o Ústavním soudu].

15. K uvedenému přistupuje skutečnost, že Ústava v čl. 87 odst. 1 písm. c) předpokládá, že stěžovatelem budou orgány územní samosprávy; zákon o Ústavním soudu je s ohledem na čl. 88 odst. 1 Ústavy konkretizuje v § 72 odst. 1 písm. b) tak, že těmito orgány jsou zastupitelstva obcí a vyšších územních samosprávných celků. Zákon tedy aktivní procesní legitimaci k podání komunální stížnosti přiznává zastupitelstvu, které je oprávněno tvrdit, že nezákonným zásahem státu bylo porušeno zaručené právo územního samosprávného celku na samosprávu. Zastupitelstvo územního samosprávného celku je podle zákona o Ústavním soudu nadáno zvláštní procesní způsobilostí k podání tzv. komunální stížnosti, a protože je orgánem kolektivním, jehož vůle se tvoří a navenek projevuje usnesením, musí se na podání komunální stížnosti zákonným postupem usnést, přičemž příslušné usnesení musí být součástí, resp. přílohou komunální stížnosti. Uvedeným způsobem navrhovatelka nepostupovala, avšak vzhledem ke skutečnosti, že její ústavní stížnost i bez posledně vytýkaných pochybení nesplňovala ze shora uvedených důvodů náležitosti komunální stížnosti, nebral je Ústavní soud v úvahu. To platí i pro tvrzení navrhovatelky, že ústavní stížnost svým významem podstatně přesahuje její vlastní zájmy, či pro návrh, aby Ústavní soud vyslovil zásah do jejího práva na samosprávu.

16. Ústavní soud nad rámec věci s ohledem na vážnost situace, jakou bezpochyby je nouzový stav a s ním spojená možnost vlády krizovými opatřeními významně zasáhnout do ústavně zaručených práv a svobod, považuje za potřebné uvést, že je zjevné, že napadený akt ani do práv navrhovatelky významným způsobem zasáhnout nemohl. Vláda usnesením ze dne 6. 4. 2020 č. 388, o přijetí krizového opatření, napadený akt zrušila. Uvedeným usnesením rovněž uložila členům zastupitelstev územních samosprávných celků a přítomné veřejnosti, aby při zasedáních (která nejsou jinak omezena) dodržovali alespoň dvoumetrové rozestupy a použili ochranné prostředky dýchacích cest, a to s účinností po dobu trvání nouzového stavu vyhlášeného dne 12. 3. 2020. Napadený akt tak byl platný a účinný pouhých 14 dní, nahradilo jej opatření s jiným obsahem, zcela zjevně k právům navrhovatelky šetrnější (a je mj. dán i důvod pro zastavení řízení před Ústavním soudem podle § 67 odst. 1 zákona o Ústavním soudu).

IV. Závěr

17. Míří-li ústavní stížnost podaná podle § 72 odst. 1 písm. b) zákona o Ústavním soudu přímo pouze proti jinému právnímu předpisu, je nutné ji hodnotit jako návrh na jeho zrušení, k jehož podání však není územní samosprávný celek zjevně oprávněn, nebrotí-li současně i proti jinému konkrétnímu aktu aplikace uvedeného předpisu. Proto Ústavní soud mimo ústní jednání bez přítomnosti účastníků řízení ústavní stížnost odmítl podle § 43 odst. 1 písm. c) zákona o Ústavním soudu jako návrh podaný někým zjevně neoprávněným.

Poučení: Proti usnesení Ústavního soudu není odvolání přípustné.

V Brně dne 5. května 2020

Pavel Rychetský v. r.
předseda Ústavního soudu

Za správnost vyhotovení:
Monika Zbořilová

Odlišné stanovisko Kateřiny Šimáčkové

k výroku i odůvodnění usnesení sp. zn. Pl. ÚS 15/20

1. Jsem přesvědčena, že Ústavní soud pochybil tím, že věcně neprojednal ústavní stížnost stěžovatelky – Městské části Praha 7 proti zásahu spočívajícímu v tom, že jejímu zastupitelstvu bylo opatřením vlády zakázáno po určitou dobu jednat a rozhodovat o jiných otázkách, než o tom, co je „*nezbytné k přijetí opatření souvisejících s řešením nouzového stavu nebo ke schválení právních jednání nezbytných k dodržení termínů nebo zabránění bezprostředně hrozícím škodám.*“ Nesouhlasím se závěrem většiny, že nemohlo dojít k individualizovanému zásahu do práva městské části na samosprávu přímo samotným vládním opatřením omezujícím rozsah otázek, o nichž je dovoleno zastupitelstvu místní samosprávy jednat. Podle mého názoru totiž ve výjimečných případech může být sám normativní právní akt zásahem do základních práv, který lze napadnout komunální ústavní stížností podle čl. 87 odst. 1 písm. c) Ústavy a § 72 odst. 1 písm. b) zákona o Ústavním soudu. Jsem přesvědčena, že bylo možno přistoupit k přezkumu ústavnosti tvrzeného zásahu, způsobeného přímo krizovým opatřením vlády, a tedy přezkoumat i příslušné vládní opatření, neboť na základě ústavní stížnosti proti zásahu do základních práv Ústavní soud má pravomoc podle § 74 zákona o Ústavním soudu přezkoumat i normativní právní akt, který byl příčinou tohoto zásahu.

2. Již na první pohled je totiž jasné, že omezování záležitostí, jež mohou být zastupitelstvem projednávány, nikterak nesouvisí s omezením pohybu či epidemiologickými opatřeními (jimiž snad mohou být ostatní opatření uvedená v napadeném právním aktu), a proto nelze nalézt žádný legitimní účel, který by ospravedlňoval vydání tohoto pravidla. Navíc ani krizový zákon, ani ústavní zákon o bezpečnosti nepřipouští v nouzovém stavu jakkoli nad rámec ústavně zaručeného standardu omezovat právo na samosprávu.

3. Případná následná soudní kontrola, pokud by nejednáním o nějaké otázce stěžovatelce vznikla škoda, k ochraně práva na samosprávu nepostačuje. K zásadní újmě totiž došlo už tím, že vláda zasáhla nad rámec svých pravomocí do samostatné působnosti městské části, bezdůvodně porušila její právo na samosprávu, zaručené čl. 8 a čl. 100 Ústavy, a tím též porušila ústavou a zákony nastavenou vertikální dělbu moci mezi státní moc a samosprávu, která je nezbytná pro systém brzd a vyvážení zaručující ochranu demokratického právního státu.

4. Domnívám se, že by ani nebylo na místě, aby v tak vypjaté době napadené krizové opatření městská část i jednotliví zastupitelé porušili, jednali s ním v rozporu a posléze svou ochranu u soudní moci hledali až v případě obvinění z deliktu spočívajícího v porušení krizového opatření. Takto by odpovědný orgán veřejné moci nikdy nejednal proto, aby to nebylo vnímáno jako podněcování jednotlivců k porušování krizových opatření, jejichž drtivou většinu bylo lze považovat v dané situaci za nezbytnou. Přesto se nemohu smířit s tím, aby Ústavní soud ponechal bez adekvátní reakce nezákonný a neústavní zásah do práva na samosprávu

a do vertikální dělby moci způsobený tím, že bude vláda samosprávným obcím určovat, o čem smí a o čem nesmí jednat.

V Brně dne 5. 5. 2020

Kateřina Šimáčková

Odlišné stanovisko soudce Vladimíra Sládečka ve věci sp. zn. Pl. ÚS 15/20

Podle ustanovení § 14 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu (dále jen „zákon o Ústavním soudu“), podávám následující odlišné stanovisko k odůvodnění rozhodnutí.

1. Mrzí mě, že toto usnesení se – možná nedopatřením – vrátilo k posuzování povahy krizových opatření vlády obdobně, jako tomu bylo v usneseních sp. zn. Pl. ÚS 7/20 a Pl. ÚS 8/20, když uvádí, že toto opatření „má materiálně povahu obecného normativního aktu – jiného právního předpisu ve smyslu čl. 87 odst. 1 písm. b) Ústavy nebo ustanovení § 64 odst. 2 zákona o Ústavním soudu“ (bod 12.). Zřejmě tak nezaregistrovalo určitý – podle mého názoru nedostatečný – posun obsažený v pozdějším usnesení sp. zn. Pl. ÚS 15/20, kde se konstatuje, že „napadená rozhodnutí vlády měla povahu právního předpisu *sui generis*, Ústavní soud je příslušný k projednání návrhu na jejich zrušení, avšak pouze v řízení o zrušení zákonů nebo jiných právních předpisů podle § 64 a násl. zákona o Ústavním soudu“ (bod 22.). Se „staronovým“ pojetím nemohu souhlasit, jak jsem již konstatoval v mém separátním votu k usnesení sp. zn. Pl. ÚS 8/20 (dále jen „odlišné stanovisko“). Na těchto závěrech setrvávám a dále je rozvádím (upřesňuji).

2. Především mám za to, že krizové opatření vlády nebylo přijato podle § 5 písm. c) a § 6 odst. 1 písm. b) zákona č. 240/2000 Sb., krizový zákon (dále jen „krizový zákon“), ale přímo na základě čl. 6 odst. 1 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky (ve znění ústavního zákona č. 300/2000 Sb., dále jen „úst. zákon o bezpečnosti“). Krizový zákon stanoví v § 5 i § 6 jen „podrobnosti“. Proto takový akt vlády také podléhá přezkumu Poslaneckou sněmovnou, stejně jako samotné rozhodnutí o vyhlášení nouzového stavu.

3. Je si třeba totiž povšimnout, že čl. 6 odst. 1 úst. zák. o bezpečnosti stanoví, že vláda „musí“ vymezit: 1. která práva (a to jen ta, která jsou stanovena ve zvláštním zákoně) a v jakém rozsahu se v souladu s Listinou základních práv a svobod (dále jen „Listina“) omezují, 2. které povinnosti a v jakém rozsahu se ukládají. Tuto tak trochu skrytou, ale jen zdánlivou nuanci systematicky respektuje krizový zákon, jenž v § 5 vypočítává, která práva lze (na nezbytně nutnou dobu a v nezbytně nutném rozsahu) omezit a v § 6 stanoví možnosti uložení (zvláštních, výjimečných) povinností i jejich rozsah. Jistý zmatek, resp. zdánlivou odlišnost opatření podle § 5 a § 6 krizového zákona vyvolávají dvě skutečnosti. V § 5 krizového zákona se na konci návětí objevuje poznámka č. 8, která odkazuje na čl. 6 úst. zákona o bezpečnosti, což má zřejmě potvrzovat návaznost na cit. ustanovení úst. zákona o bezpečnosti. V § 6 krizového zákona obdobný odkaz chybí a navíc se v § 8 redundantně mluví o způsobu vyhlášení opatření podle § 6, neboť to již plyne z čl. 12 úst. zákona o bezpečnosti.

4. Na první pohled tedy úprava působí jako by šlo o dvě – odlišné – formy opatření, což ovšem neodpovídá dikci čl. 6 odst. 1 úst. zákona o bezpečnosti. Především je pak irrelevantní, zda právní předpis obsahuje odkaz, resp. poznámku pod čarou, neboť ta má toliko informativní (orientační, pomocný) a nikoliv normativní (zavazující) význam.¹ V podstatě je tedy taková poznámka nadbytečná a, jestliže je u jednoho ustanovení

¹ K tomu srov. nálezy sp. zn. II. ÚS 485/98 a I. ÚS 22/99. Srov. též FILIP, J. Poznámky pod čarou jako problém legislativy a judikatury. Právní zpravodaj, 1999, č. 0.

uvedena a u druhého nikoliv, nemá to žádný právní význam. A ustanovení o vyhlášení (§ 8 krizového zákona) můžeme považovat za spíše zavádějící, když toliko doslova opakuje čl. 12 úst. zákona o bezpečnosti.

5. Lze tedy uzavřít, že krizová opatření omezující základní práva i krizová opatření ukládající povinnosti, mají stejnou právní povahu i účinky. Ostatně obsahově jednotlivé akty vlády mohou být (a některé skutečně jsou) v tomto směru smíšené, neboť zahrnou jak omezení práv, tak uložení povinností. Podle mého názoru jde – stejně jako u rozhodnutí o vyhlášení nouzového stavu - o mimořádný, specifický ústavní akt vydaný za situace, kdy existuje nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožuje životy a zdraví. Opět proto v podstatě platí, co bylo uvedeno o rozhodnutí vlády o vyhlášení nouzového stavu (bod 21. an. usnesení sp. zn. Pl. ÚS 8/20, resp. též odlišné stanovisko). Ani v tomto případě není tedy akt vlády přezkoumatelný v ústavním, natož ve správním soudnictví, oprávněním přezkumu disponuje toliko Poslanecká sněmovna.

6. Jestliže úst. zákon o bezpečnosti stanoví, že „současně“ s vyhlášením nouzového stavu „musí“ vláda vymezit, která práva stanovená ve zvláštním zákoně a v jakém rozsahu se v souladu s Listinou omezují a které povinnosti a v jakém rozsahu se ukládají, nutně to neznámá, že obojí musí být obsaženo v jednom aktu. Tak se to kupř. stalo v případě nouzových stavů vyhlášených v minulosti.² Naopak se zdá vhodnější (operativnější), pokud vláda omezení základních práv a uložení zvláštních povinností provede jiným (samostatným aktem). V průběhu nouzového stavu totiž může docházet – s ohledem na změnu situace, resp. intenzity krizového stavu – k modifikaci omezení práv a ukládání povinností. Vláda tak může opět samostatným aktem pozměnit rozsah omezení a uložených povinností, a to jak ve směru určitého uvolnění, tak (potřebného) zpřísnění. Jinou otázkou se ovšem jeví, zda je přijatelné, aby vláda měnila rozsah omezení a ukládané povinnosti téměř každý den, aniž to to adekvátně zveřejní (k tomu srov. též bod 31. usnesení sp. zn. Pl. ÚS 8/20), o absenci (alespoň stručného) odůvodnění ani nemluvě.

V Brně dne 5. května 2020

Vladimír Sládeček

---

² Srov. např. rozhodnutí vlády ze dne 2. 4. 2006, vyhlášené pod č. 121/2006 Sb., rozhodnutí vlády ze dne 24. 1. 2007, vyhlášené pod č. 11/2007 Sb., a rozhodnutí vlády ze dne 2. 6. 2013, vyhlášené pod č. 140/2013 Sb.